

ε(ς)

2364

4€

ΠΑΝΟΥ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

τὰ
Θρησκευτικά
 (Προσευχές και Ιερές Ιστορίες)
 Α΄ και Β΄ Δημοτικού
μου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "BYZANTION.."

ΛΙΟΛΟΥ 102 (ΧΑΥΤΕΙΑ) ΤΗΛ. 319.066-935.080
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΝΟΥ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

32

ΤΑ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
ΜΟΥ

(Προβευχές και ιερές ιστορίες)

Α' και Β' Δημοτικού

ΕΚΔΟΣΕΙΣ; "ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ,,

ΑΙΟΛΟΥ 102 (ΧΑΥΤΕΙΑ)

ΤΗΛ. 319.066 - 935.080

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέως

Αιτωνόπουλος

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τὰ χέρια μου σταυρώνω
τὴν προσευχὴ νὰ κάνω.
Δέξου τὴν σὰν θυμίαμα
στὸν οὐρανὸ ἐπάνω,
Θεέ μου, Μεγαλοδύναμε.

Φώτισε μὲ τὸν ἥλιο σου
τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας.
Στείλε τὸν ἄγγελό σου
νὰ ναι παντοῦ κοντά μας,
μὲ τ' ἄσπρα του φτερά.

Π. Α.

Σὲ παρακαλῶ

Καὶ ἴγῳ, σὰν ὄλα τὰ παιδάκια,
Θεὲ μου, σὲ παρακαλῶ
στὴν προσευχὴ μου κάθε μέρα
νά με φωτίξης στὸ καλό.

Δίνε μου δύναμι κι' ὑγεία
καὶ προκοπὴ γιὰ τὴ δουλειά,
προστάτευέ μου τὴν μανούλα,
τὸν πατερούλη, τὴ γιαγιά.

Λάκης Παπαδήμας

Γιατί προσεύχομαι

Ἄν ἤμουν φτερωτὸ πουλί,
μὲ τὴν λαλιά τὴν πιὸ καλὴ
τὸ Σύμπαν θὰ ξυπνοῦσα.

Ἄν ἤμουνα μιὰ λουλουδιά,
τὴν πιὸ γλυκειὰ μου μυρωδιά
στὸ Σύμπαν θὰ σκορποῦσα.

Εἶμαι παιδάκι γνωστικὸ
κι' ἔχω ψυχὴ καὶ λογικὸ
κι' ἔχω καρδιά καὶ πίστη.

Γι' αὐτὸ πλαγιάζω, ἢ ξυπνῶ
προσεύχομαι καὶ ἀνυμνῶ
τοῦ Σύμπαντος τὸν κτίστη.

Γ. Βιζυηνός

Φύλαγε Θεέ μου

Φύλαγε, Θεέ μου, τὴν μανούλα,
τὴν ἀδελφὴ μου τὴ μικρὴ
καὶ τὸν πατέρα, τὴ γιαγιούλα
καὶ τὴν Ἀννούλα τὴν καλὴ.

Ἀγαπημένοι μεῖς νὰ ζοῦμε,
δλο μὲ γέλοια καὶ χαρές,
Θεέ μου, νὰ σὲ ὑμνολογοῦμε,
σὰν τὰ πουλάκια στὶς φωλιές.

Π. Ἀντωνόπουλος

Ουράνιε Πατέρα

Βγήκε ο ήλιος, νά τὸ φῶς!
πού μᾶς τῶστειλε ὁ Θεός,
νά φωτίση τὴν ψυχὴ μας.
Καὶ μᾶς ὀδηγεῖ στ' ἀλήθεια,
μὲ τὴ Θεϊκὴ βοήθεια,
μέσ' στὴ δύσκολη ζωὴ μας,
στὸ καλὸ, στὴν ἀρετὴ.

— Φώτισε, Θεέ, τὸ νοῦ μας.
Δώσε μας χαρὰ κι' ὑγεία,
μὲ τὸ Πνεῦμα σου τὸ Ἅγιο
στεῖλε χάρη κι' εὐλογία
στὴ δουλειά μας κάθε μέρα.
Κάνε σήμερα καὶ αὔριο
νά'ν εἰρήνη κι' ἡσυχία.

Μὲ τὴν πίστη σου νά ζοῦμε
καὶ νά σέ ὑμνολογοῦμε
στοῦ Χριστοῦ τὴν ἐκκλησία,
Θεέ μου, οὐράνιε Πατέρα!

Παν. Ἀντωνόπουλος

Η ΠΑΝΑΓΙΑ

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου

Στὴ Ναζαρετ τῆς Παλαιστίνης ἐζούσαν δύο εἰσεβεῖς καὶ ἀφοσιωμένοι στὸν Θεό, ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ γυναῖκα του ἡ Ἄννα.

Ὁ Ἰωακείμ καταγόταν ἀπὸ τὴ βασιλικὴ γενιά τοῦ Δαβὶδ καὶ ἡ σύζυγός του Ἄννα ἀπὸ τὴν φυλὴ τοῦ Λευῖ. Ἰερεῖς ἦσαν μόνον ἀπὸ τὸ Λευϊτικὸν γένος.

Δὲν εἶχαν παιδάκι, γι' αὐτὸ κάθε ἡμέρα παρακαλοῦσαν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς δώσῃ ἓνα παιδί καὶ νὰ τὸ ἀφιερῶσουν στὸ Ναό. Ἐπέρασαν χρόνια καὶ δὲν εἶχαν ἀποκτήσει ἀκόμη ἓνα παιδάκι.

Αὐτὸ δὲν τοὺς εἶχε ἀπογοητεύσει, ἀλλὰ ἡ πίστις των ἐγίνεταν καὶ πιὸ θερμὴ πρὸς τὸ Θεό. Γι' αὐτὸ ὁ Θεός, πρὸς ἀγαπᾶ τοὺς ἠθικοὺς καὶ δικαιοὺς ἀνθρώπους, ἄκουσε τὴν προσευχὴ τους καὶ τοὺς ἔδωσε ἓνα κοριτσάκι, ἂν καὶ ἦσαν σὲ μεγάλη ἡλικία. Τὸ ὠνόμασαν Μαρία. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν Παρθένο Μαρία ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὠνομάσθη καὶ Θεοτόκος.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν γέννησί της στὶς 8 Σεπτεμβρίου.

Ὁ ἅγιος Δημήτριος

Οἱ γονεῖς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἦταν εὐσεβεῖς καὶ πλούσιοι. Ὁ Δημήτριος ἐγεννήθη στὴν Θεσσαλονίκη. Ἔζησε τὴν ἐποχὴ τοῦ Διοκλητιανοῦ.

Ὅταν ὁ Ρωμαῖος διοικητὴς τῆς Θεσσαλονίκης ἐπληροφορήθη πὼς ὁ Δημήτριος, ὄχι μόνον εἶναι Χριστιανός, ἀλλὰ κηρύττει καὶ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὸν Χριστιανισμόν, διέταξε νὰ τὸν κλείσουν στὴ φυλακὴ.

Μέσα στὴ φυλακὴ, μὲ τὰ δεσμὰ ἀκόμη συνέχιζε τὴν διδασκαλίαν τοῦ εὐαγγελίου. Μάλιστα δέ, ὅταν ἐγένοντο ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ, ἓνας εἰδωλολάτρης Λυαῖος, ἐζήτησε νὰ παλαίψῃ μὲ ὅποιονδήποτε Χριστιανόν. Ἐδειχνε μὲ θράσος καὶ εἰρωνεῖα πὼς ὄλους τοὺς νικᾷ. Γι' αὐτὸ κανένας δὲν ἐτόλμουσε νὰ ἀντιπαραταχθῇ μαζύ του.

Ἐνας μαθητὴς τοῦ Δημητρίου ὁ Νέστωρ δὲν ἐβαστοῦσε νὰ ἀκούῃ νὰ βρίζῃ ὁ Λυαῖος τὴν πίστι καὶ τὸν Θεό του, γι' αὐτὸ ἐπῆγε στὴν φυλακὴ καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Ἅγιον Δημήτριον τὴν εὐλογία του, γιὰ νὰ νικήσῃ τὸν εἰδωλολάτρην παλαιστή. Ἐπιστρέφει στὸ στάδιο καὶ μόλις συναντᾷ τὸν ἀντίπαλό του μὲ θάρρος προσεύχεται :

— «Ὁ Θεὸς τοῦ Δημητρίου νὰ μὲ βοηθήσῃ!» Ὁ ἀγῶνας σκληρός. Μὰ στὸ τέλος νικᾷ ὁ Χριστιανὸς Νέστωρ. Οἱ εἰδωλολάτρες καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ὀργίζονται. Διατάσσει τότε νὰ σκοτώσουν τὸν φυλακισμένο Δημήτριον καὶ τὸν νικητὴ Νέστορα. Καὶ οἱ δύο μαρτυροῦν, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι τὴν ἁγία τὸ 306 μ.Χ. Καὶ τοὺς δύο μάρτυρες τοὺς ἐνταφιάζουν μαζύ.

Ἀργότερα στὸν ἱερὸ τόπον ὅπου ἐτάφησαν ἀνέβλυζεν μύρον. Γι' αὐτὸ ὁ Ἅγιος Δημήτριος ὀνομάζεται καὶ **μυροβλήτης**. Τὴν μνήμη του ἐορτάζομε τὴν 26 Ὀκτωβρίου.

Εἶναι πολιοῦχος καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Στις 26 Ὀκτωβρίου 1912 ὁ στρατηλάτης Κωνσταντῖνος, ἀνήμερα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἐμπῆκε ἐλευθερωτὴς τῆς νύμφης τοῦ Θερμαϊκοῦ.

K. Κορναρόγλου

Τὰ Εισόδια τῆς Θεοτόκου

Ὁ Ἰωακεῖμ καὶ ἡ Ἄννα, ὅπως εἶχαν τάξει, ἀφίερωσαν στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος τὴν Θεοτόκο Μαρία. Ἦταν τριῶν χρόνων. Τὴν παρέλαβαν οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς τὴν ἔβαλε στὰ «Ἅγια τῶν Ἁγίων».

Ἐκεῖ ἔμεινε 12 χρόνια καὶ στὸ διάστημα αὐτὸ ἔχασε τοὺς γονεῖς τῆς.

Πρὶν γίνει δέκα πέντε ἐτῶν οἱ ἱερεῖς τὴν ἀρραβώνισαν μὲ ἕναν δίκαιον, ἀλλὰ πτωχὸ ξυλουργὸ ἀπὸ τὴν Ναζαρετ τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Ἰωσήφ ἦταν χῆρος καὶ εἶχε ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο δύο κορίτσια καὶ τέσσερα ἀγόρια.

Ὁ καλὸς Ἰωσήφ παρέλαβεν ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τὴν Παρθένο Μαρία, τὴν ἐπῆγε στὸ σπίτι του καὶ τὴν εἶχε ὑπὸ τὴν προστασία του.

Ἡ εἴσοδος στὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος τῆς Παρθένου Μαρίας ὀνομάζεται: **Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου**. Τὰ **Εἰσόδια** τῆς Θεοτόκου τὰ ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας στὶς 21 Νοεμβρίου.

‘Ο Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου

Στὴ Ναζαρέτ ἡ Παρθένος Μαρία ἐργαζόταν κάθε ἡμέρα στὸ σπίτι τοῦ Ἰωσήφ. Κατόπιν ἔκανε τὴν προσευχὴ τῆς πρὸς τὸν Θεό.

Ξαφνικὰ μία ἡμέρα ἐνῶ ἡ Θεοτόκος ἔκανε τὴν προσευχὴ τῆς, λευκοντυμένος ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ παρουσιάσθη μπροστὰ τῆς καὶ τῆς εἶπε:

—«Χαίρε, Σὺ Μαρία, ποὺ εἶσαι γεμάτη ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου. Εἶσαι ἡ πιὸ εὐλογημένη γυναῖκα ἀνάμεσα σ’ ὅλες τὶς ἄλλες γυναῖκες».

Ἡ Θεοτόκος θαμπωμένη ἀπὸ τὸ ὄραμα παρακολούθησε τὸν Ἀρχάγγελο:

—«Μὴ φοβᾶσαι Μαριάμ! Γιατὶ ὁ Θεὸς ἐδιάλεξε ἔσένα. Θὰ ἀποκτήσης ἓνα παιδί καὶ θὰ τὸ ὀνομάσης Ἰησοῦ, δηλαδὴ Σωτῆρα. Ὁ Υἱὸς Σου θὰ εἶναι Υἱὸς Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύῃ αἰώνια στὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων».

Ἡ Θεοτόκος ἐρωτᾷ δειλιά:

—«Μὰ πῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό;»

Καὶ ὁ Ἀρχάγγελος ἀπαντᾷ:

—«Μὲ τὴν δύναμι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θ’ ἀποκτήσης τὸ παιδί καὶ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες».

Ἡ Παναγία ἐχαμήλωσε τὸ κεφάλι καὶ μὲ ταπεινὸν σὺνῃ εἶπε:

—«Ἰδοὺ εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Κυρίου. Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά του».

Ἀμέσως ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ἔγινε ἄφαντος.

Ἡ εὐχάριστη αὐτὴ ἀναγγελία ὀνομάζεται **Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου** καὶ ἐορτάζεται στὶς **25 Μαρτίου**. Τὴν ἴδια ἡμέρα οἱ Ἕλληνες ἐορτάζομεν τὴν Ἑθνικὴν μας ἐορτὴν, ποὺ ἐλευθερωθήκαμε ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

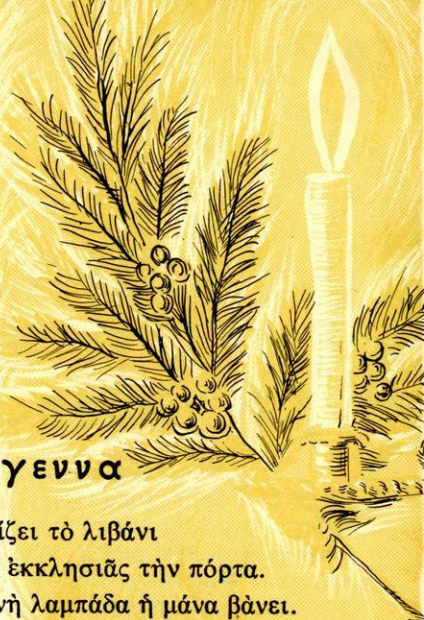

Ἦ Δέσποινα

Ἦ Παναγιά, τοῦ Κόσμου Δέσποινα, Μαρία,
προστάτιδα τῶν ὀρφανῶν, ἀγνή, ἅγια,
βοήθησε τὸν ἄρρωστο, δὸς στὸ φτωχὸ ψωμί,
τὸ γέρο παρηγόρησε κι' ἐκείνον πὺ πονεῖ.

Προστάτεψε κάθε παιδί, πὺ πάει στὸ σχολεῖο,
νά πέρνη σάν τὴ μέλισσα, τὴ γνώση ἀπ' τὸ βιβλίο.
Καὶ φῶς νά γίνεται στὸ νοῦ, μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη,
γιὰ νά λατρεύουν, Δέσποινα, τοῦ σύμπαντος τὸν Κτίστη!

Παν. Ἀντωνόπουλος

Χριστούγεννα

Χτυπά ή καμπάνα!
Ξυπνά ή μάνα τὰ παιδιά
καί με χαρούμενη καρδιά
πάνε στην έκκλησία.

Με τ' άναμμένα φαναράκια
με την καινούργια φορεσιά,
περνοῦνε στὰ σοκάκια.
Και στὸ σκοτάδι τὸ βαθύ
ἔρχετ' άπ' τήν άνατολή
τῶν Μάγων ή λατρεία!...

Μυρίζει τὸ λιβάνι
στῆς έκκλησίας τήν πόρτα.
Τρανή λαμπάδα ή μάνα βάνει.
Φεγγοβολά ὁ τόπος άπ' τὰ φῶτα
«Χριστὸς γεννᾶται!» άκούμε
άπ' τὸν παπᾶ σάν μπουμε.
Σκυρτοῦνκαρδιές, λάμπουνεδλοι·
γεννιέται ὁ Θεός στῆς Βηθλεέμ
τήν πόλη.

"Ελα, Χριστέ, στὸ σπίτι μας
καίει ή φωτιά στὸ τζάκι..
Με τή μεγάλη πίστη μας
νά φᾶς κι' ἐσὺ λιγάκι
άπ' τή φτωχή τήν πίττα μας!

Σε καρτερεῖ ὁ παππούς·
"Ελα, Χριστέ μου, τὸν άκούς;
Στήν έκκλησιά σου γιά νάρθῃ
νά προσκυνήσῃ δέν μπορεῖ.
Τοῦ πῆρ' ὁ χρόνος τὰ φτερά...
"Ελα και δός του τή χαρά!

Πάνος Ἀντωνόπουλος

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ*

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ

Ἡ Παλαιστίνη εἶχεν κατακτηθῆ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ αὐτοκράτορας (*) τῆς Ῥώμης ἔδωσε ἐντολὴ νὰ γίνῃ ἀπογραφὴ, γιὰ νὰ γνωρίζῃ πόσοι ἀνήκουν στὴ Ῥωμαϊκὴ αὐτοκρατορία. Καθένας ὁμῶς ἔπρεπε νὰ ἀπογραφῆ στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του.

Ὁ Ἰωσήφ ἐπῆρε τὴν Μαρία καὶ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ ἀνεχώρησαν γιὰ τὴ Βηθλεέμ, ὅπου εἶχεν γεννηθῆ. Ἐπειτα ἀπὸ κουραστικὸ ταξίδι ἔφτασαν στὴ Βηθλεέμ, ἀλλὰ δὲν βρῆκαν ποῦ νὰ μείνουν. Ὅλα τὰ σπίτια καὶ τὰ ξενοδοχεῖα ἦσαν γεμάτα ἀπὸ κόσμο. Ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ δὲν βρῆκε οὔτε σὲ συγγενικά σπίτια νὰ μείνῃ, ἀναγκάσθηκε νὰ ὀδηγήσῃ τὴ Μαρία σὲ ἓνα σπήλαιο, ὅπου ἐχρησίμεινε γιὰ σταῦλος τῶν ζώων.

Ἐκεῖ στὸ σπήλαιο ἡ Παναγία ἐγέννησε τὴ νύχτα τὸ μικρὸ Χριστούλη. Τοῦ ἐφόρεσε τὰ βρεφικὰ σπάργανα καὶ τὸν ἔβαλε μέσα στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων.

Κοντὰ στὴ Βηθλεέμ οἱ ποιμένες ἔβοσκαν τὰ πρόβατά τους, ἕνας ἄγγελος τοὺς πλησιάζει καὶ τοὺς λέγει:

—«Μὴ φοβῆστε! Σᾶς φέρω μεγάλη εἰδήσι γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Σήμερα ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ Κύριός μας! Πηγαίνετε στὸ σπήλαιο νὰ τὸν προσκυνήσετε, ἐκεῖ κοντὰ στὴ Βηθλεέμ, θὰ τὸν βρῆτε σπαργανωμένον μέσα στὴ φάτνη».

Οἱ βοσκοὶ ἐπῆγαν νὰ προσκυνήσουν μὲ εὐλάβεια τὸν Ἰησοῦ. Εἶδαν ἀκόμη μιὰ θεόρατη σκάλα, ποῦ ξεκινοῦσε ἀπὸ τὴ γῆ καὶ ἔφτανε στὰ οὐράνια. Λευκοντυμένοι ἄγγελοι ἀνεβοκατέβαιναν ψέλνοντας μὲ τὴ γλυκεῖα φωνὴ τους: «Δόξα στὸν ὑψιστὸ Θεὸ καὶ στὴ γῆ νὰ βασιλεύῃ εἰρήνη, ποῦ εἶναι προσδοκία τῶν ἀνθρώπων».

* Αὐτοκράτορας ἦταν ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστος.

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Ἰωσήφ μετὰ τὴν Θεοτόκου ἐπῆραν τὸν Ἰησοῦ, μόλις συμπλήρωσε 40 ἡμέρες ἀπὸ τὴν γέννησί του καὶ ἐπῆγαν στὸ Ναό. ἠθέλουν νὰ προσφέρουν στὸ Θεὸ θυσία, νὰ τὸν εὐχαριστήσουν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογία του. Εἶχαν πάρει μαζί τους καὶ ἓνα ζευγάρι περιστέρια γιὰ νὰ προσφέρουν στὸ Ναό.

Ἐρουργούσε στὸ Ναὸ ἓνας δίκαιος καὶ εὐσεβὴς ἱερέας ὁ Προφῆτης **Συμεὼν**. Εἶχε παρακαλέσει τὸ Θεὸ νὰ μὴν κλείσῃ τὰ μάτια προτοῦ νὰ ἰδῇ τὸν Μεσσία τοῦ Κόσμου.

Ὅταν εἶδε στὰ χέρια τῆς Θεοτόκου τὸν Χριστό, ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν ἐδέχθη στὴν ἀγκαλιά του καὶ εἶπε: «Τώρα, Θεέ μου, ἄς πεθάνω, γιατί εἶδαν τὰ μάτια μου τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου...». Ἐδωσε δὲ τὴν εὐλογία του στὸν Ἰησοῦ καὶ τὴν Παρθένο Μαρία. Ἐπροφήτευσε ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ προεἶπεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ τὸν σταυρώσουν, γι' αὐτὸ θὰ αἰσθανθῆς μεγάλο πόνον, λέγει στὴν Θεοτόκου.

Ἡ ὑπόδοχή τοῦ Ἰησοῦ στὸ Ναὸ ἀπὸ τὸν Συμεὼν ὀνομάζεται **Ὑπαπαντὴ** καὶ ἐορτάζεται στὶς 2 Φεβρουαρίου.

Οι Μάγοι με τὰ δῶρα

Στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς τρεῖς Μάγοι—σοφοί—ξεκίνησαν καὶ ἦρθαν νὰ προσκυνήσουν τὸ θεῖο Βρέφος. Στὸ δρόμο τοὺς τοὺς ὠδηγοῦσε ἓνα λαμπρὸ ἀστέρι.

Πέρασαν ἀπὸ τὰ Ἱερόλυμα. Ὁ Ἡρώδης ἔμαθε, πὼς πηγαίνουν νὰ προσκυνήσουν τὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ἐφοβήθη μήπως ὁ Χριστὸς τοῦ πάρει τὴν βασιλεία. Γι' αὐτὸ ἐκάλεσε τοὺς Μάγους καὶ χωρὶς νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ τίς φθονερὲς σκέψεις του, τοὺς εἶπε νὰ τὸν εἰδοποιήσουν ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Τὰ λαϊκὰ κάλαντα ἀναφέρουν :

Ἐρχοῦντ' ἀπ' τὴν ἀνατολὴ
τρεῖς Μάγοι μετὰ τὰ δῶρα,
ἄστρον λαμπρὸν τοὺς ὀδηγεῖ
χωρὶς νὰ λείψῃ ὥρα.
Κι' ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης
τί τὰ πολλὰ φοβήθηκε
κι' ἔγινε θηριώδης
διὰ τὴν βασιλείαν
μὴ τοῦ τὴν πάρῃ ὁ Χριστός
καὶ χάσῃ τὴν ἀξίαν.

Ἦθελε δῆθεν ὁ Ἡρώδης νὰ πάῃ νὰ προσκυνήσῃ τὸ Χριστό... Ἀλλὰ ἄλλα εἶχε στὸ νοῦ του.

Μόλις ἀνεχώρησαν οἱ Μάγοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα τὸ ἀστέρι ἐφάνη πάλιν καὶ τοὺς ὠδήγησε στὴ Βηθλεέμ.

Πῆγαν καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν μικρὸ Χριστό. Τοῦ ἐδώρισαν: σμύρνα, χρυσάφι καὶ λιβάνι.

Ἄγγελος τοὺς εἰδοποίησε νὰ μὴν περάσουν ἀπὸ τὸν Ἡρώδη. Οἱ Μάγοι ἀκολουθῶντας ἄλλο δρόμο ἔφυγαν γιὰ τὴν Πατρίδα τοὺς.

Γεμάτοι χαρά και θαυμασμό παρακολουθοῦν οἱ βοσκοὶ τὴ νύχτα αὐτὴ τῶν Χριστουγέννων: «Νύχτα γεμάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια...». Προσκυνοῦν τὸ Χριστό. Βλέπουν τὴν Θεοτόκο Μαρία καὶ τὸν καλὸ Ἰωσήφ καὶ δοξάζουν τὸ Θεό, ποὺ τοὺς ἀξίωσε νὰ ἰδοῦν πρῶτοι τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἰωσήφ ἐπῆρε τὴ Μαρία καὶ τὸ μικρὸ Χριστὸ καὶ ἔμειναν σ' ἓνα φτωχικὸ σπίτι τῆς Βηθλεέμ. Ὅκτῶ ἡμέρες ἀπὸ τὴν γέννησι τοῦ Χριστοῦ ἔδωσαν τὸ ὄνομα, ποὺ εἶχεν εἰπῆ ὁ ἄγγελος, Ἰησοῦς, ποὺ σημαίνει Σωτῆρας. Τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐορτάζομεν στὶς 25 Δεκεμβρίου.

Προσευχή

Πατέρα μου, πού είσαι στὰ οὐράνια,
μέ ταπεινότητα και δίχως περηφάνεια,
προσεύχομαι στό ἅγιο τ' ὄνομά σου,
κι' ἄς γίνεται παντοῦ τὸ θέλημά σου,
ὅπως στὸν οὐρανό, μὰ και στή γῆ.

Δώσε τὸ καθημερινὸ ψωμί
κι' ἐλέησε ἐκεῖνον πού πονεῖ,
τὸν ἄρρωστο, τὸ ὀρφανὸ παιδί.

Συγχώρεσε, ἂν κάνωμε ἁμαρτίες
και τὸν κακὸ πού κάνει ἀδικίες
και μεῖς τὸν συγχωροῦμε τὰ παιδιά.
Θεέ μου, σέ ὑμνοῦμε μέ καρδιά.

Στῆς ἀρετῆς τὸ δρόμο ὀδηγησέ με
και τὸ καλὸ νά πράττω φώτισέ με.
Τὸ πονηρὸ μὴν ἔλθῃ στή ζωή μου.
Πατέρα μου, προστάτη, Λυτρωτή μου.

Παν. Ἀντωνόπουλος

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Ἰησοῦς ἐμεγάλωνε καὶ ἐπρόκοπτεν σὲ νοῦ καὶ σοφία. Ὅταν ἐγίνεν τριάντα χρόνων ἦλθε στὸν Ἰορδάνη ποταμό. Ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἐβάπτιζε τοὺς ἀνθρώπους στὰ νερά τοῦ Ἰορδάνου.

Μόλις ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἀντίκρουσε νὰ ἔρχεται ὁ Χριστὸς εἶπε μὲ θαυμασμό: «Νὰ ὁ Μεσσίας πού ἔρχεται γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες».

Ὁ Χριστὸς ἐπλησίασε καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη νὰ τὸν βαπτίσῃ. Μπῆκε ὁ Ἰησοῦς στὸν Ἰορδάνη τὸν ποταμό καὶ ὁ Πρόδρομος τὸν ἐβάπτισεν.

Ὁ Ἰησοῦς προσευχήθη καὶ τότε ἄνοιξαν τὰ οὐράνια καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέβη σάν περιστέρι καὶ ἐστάθη ἐπάνω ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ. Τότε ἀκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ νὰ λέγῃ:

«Τοῦτο εἶναι τὸ ἀγαπητό μου παιδί, πού τοῦ ἀνέθεσα νὰ σώσῃ τὸν κόσμον».

Ἐδῶ στὸν Ἰορδάνη ποταμό ἐφανερώθη ἡ Ἁγία Τριάδα. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ ὀνομάζεται **Θεοφάνεια** ἢ **Φῶτα** καὶ ἐορτάζεται τὴν 6 Ἰανουαρίου.

● Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιὰ

Ὁ Ἰησοῦς βρισκόταν σὲ μιὰ πόλι τῆς Παλαιστίνης μαζὺ μὲ τοὺς μαθητάς του. Τὸν πλησιάζουν μητέρες, οἱ ὁποῖες ἐκρατοῦσαν ἀπ' τὸ χέρι τὰ παιδιὰ τῶν. Ἦθελαν νὰ πάρουν τὴν εὐλογία του. Μὰ οἱ μαθητές, ἐπειδὴ ἦταν ὁ Χριστὸς κουρασμένος, δὲν ἄφηναν τὰ παιδιὰ καὶ τὶς μητέρες νὰ πλησιάσουν. Ὁ Ἰησοῦς μόλις εἶδε τὰ παιδιὰ εἶπε:

—«Ν' ἀφήσετε τὰ παιδιὰ νὰ ἔλθουν πρὸς ἐμέ. Διότι στὰ παιδιὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Τὰ παιδιὰ ἐπλησίασαν μὲ σεβασμὸ πρὸς τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὰ χέρια του ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν καὶ τὰ εὐλόγησε. Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ μητέρες εἶδαν καὶ ἐθαύμασαν τὴν ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὰ παιδιὰ.

Πολλὲς φορές ὅταν ὁ Χριστὸς μιλοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔλεγε γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς ἐσᾶς τὰ παιδιὰ. Θὰ πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἀγγελικὴ ψυχὴ τῶν παιδιῶν, ἂν θέλουν νὰ γίνουν μέτοχοι τῆς οὐρανοῦ βασιλείας.

Εὐχὴ θὰ ἐλέγαμε, ἂν τὰ παιδιὰ διατηροῦσαν τὸν ἴδιο ψυχικὸ κόσμον, τὸν παιδικό, γεμάτο ἀγνότητα καὶ καλωσύνη, ὅταν μεγαλώσουν. Μακρυὰ ἀπὸ κάθε κακία.

Οι τρεις ιεράρχες

Οί τρεις πατέρες της εκκλησίας: ο Μέγας Βασίλειος, ο Ίωάννης ο Χρυσόστομος, και ο Γρηγόριος ο Θεολόγος είναι οί μεγάλοι ιεράρχες, πού εορτάζουμε στις 30 Ίανουαρίου.

Θεωρείται δε ή εορτή αὐτή και μεγάλη ήμέρα τῶν γραμμάτων. Είναι σχολική εορτή.

Όλα τὰ σχολεία έχουν άργία. Τά παιδιά πηγαίνουν στην εκκλησία, όπου γίνεται λειτουργία και εκεί άκούν όμιλίες γιά τούς τρεις ιεράρχες.

Ήσαν τρεις σοφοί άγιοι, οί όποιοι με βθειιά πίστι έδίδαξαν τὸ ευαγγέλιο τού Χριστού. Δέν έλεγαν μόνο καλά λόγια, έκαναν και έργα άγαθά. Ή ζωή τους ήταν παράδειγμα πρὸς μίμησι από τούς άλλους ανθρώπους.

Έγνώριζαν καλά τήν διδασκαλία τού Χριστού, μά και τὰ έλληνικά γράμματα. Με τις γνώσεις αυτές και τὸ όλο έργο τους άνεδείχθησαν διδάσκαλοι τής Οίκουμένης.

Ό Γρηγόριος ο Θεολόγος έφανέρωσε και απέδειξε τήν όρθή πίστι τῶν Όρθοδόξων Χριστιανῶν. Ό Ίωάννης ώνομάστη: «Χρυσόστομος», διότι τὰ ιερά λόγια, πού έλεγε, ήταν σαν νά έρρεε από τὸ στόμα του χρυσάφι. Κι' ο Μέγας Βασίλειος άγάπησε κι' έδίδαξε τόν Χρι-

στιανισμό. Έβοήθησε τούς πτωχούς, τούς γέρους, τούς άσθενείς και τὰ παιδιά.

Γι' αυτό θεωρείται ό φίλος "Άγιος τών παιδιών. Πόσα παιδιά δέν καρτεροῦν με λαχτάρα νά έλθη ό «Άγιο-Βασίλης» με δώρα φορτωμένος τήν πρωτοχρονιά;

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου

Ἐξω ἀπό τὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν ένα μικρό χωριό ἡ Βηθανία. Ἐδῶ ἐζοῦσε ένας φίλος τοῦ Ἰησοῦ ό Λάζαρος. Πολλές φορές στό σπίτι του εἶχε φιλοξενήσει τόν Χριστό με τούς μαθητάς του. Ὁ Λάζαρος εἶχε δύο ἀδελφές τήν Μάρθα και τήν Μαρία.

Ὁ Χριστός μετὰ τὰ τριάντα χρόνια του ἐδίδασκε τὰ θεϊκά λόγια τοῦ Εὐαγγελίου του. Με παραβολές και παραδείγματα ἔλεγε στους ανθρώπους, πῶς πρέπει ν' ακολουθοῦν τὸ δρόμο τῆς ἀλήθειας και ὄχι τὸ δρόμο τοῦ κακοῦ. Ἐδίδασκε και ἔκανε πολλά θαῦματα.

Ὁ Ἰησοῦς βρισκόταν πέρα ἀπό τόν Ἰορδάνη ποταμό και ἀπεσταλμένοι τῆς Μάρθας και τῆς Μαρίας τόν εἰδοποίησαν πῶς ό Λάζαρος πέθανε.

Ὁ Χριστός ἐπῆρε τούς μαθητάς του και ἦλθε στή Βηθανία. Εἶχαν περάσει 4 ἡμέρες ἀφότου εἶχεν πεθάνει ό Λάζαρος. Ἐζήτησε και τόν ὠδήγησαν στό μνημεῖο. Ἄφου τούς διέταξε νά σηκώσουν τήν πέτρα τοῦ τάφου, ἐσήκωσε τὰ μάτια του και προσευχήθη πρὸς τόν οὐρανό. Ἐπειτα ἐφώναξε δυνατά: «Λάζαρε, ἔλα ἔξω».

Ὁ Λάζαρος ἀνεστήθη και βγήκε ἀπό τὸ μνημεῖο. Ὅσοι εἶδαν τὸ θαῦμα ἔμειναν κατάπληκτοι. Ἡ Μάρθα και ἡ Μαρία συγκινημένες εὐχαρίστησαν τόν Ἰησοῦ και ἀγκάλιασαν με δάκρυα χαρᾶς τόν ἀδελφό τους.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου διεδόθη παντοῦ. Ἡ ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου τὸ Σάββατο πρὸ τῆς Κυριακῆς τών Βαῖων.

Ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων

Ἐπλησίαζαν οἱ ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Ὁ Ἰησοῦς ἐπιθυμοῦσε νὰ συμφάγη μὲ τοὺς μαθητάς του στὰ Ἱεροσόλυμα.

Γι' αὐτὸ στέλνει δύο μαθητάς του νὰ τοῦ φέρουν ἕνα πουλάρι (πᾶλον ὄνου). Ἀφοῦ ἔστρωσαν στὴ ράχη του ροῦχα ἀνέβη ἐπάνω σ' αὐτὸ ὁ Χριστὸς καὶ ἐβάδιζε γιὰ τὴν Ἱερὴ Πόλι.

Πλήθη λαοῦ ἐβγῆκαν νὰ τὸν προῦπαντήσουν μὲ βᾶϊα φοινίκων στὰ χέρια φωνάζοντες: «Ὡσαννά!» δηλαδὴ ζήτη, δόξα. Καὶ ἔλεγαν: «Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Ἄλλοι ἔψαλαν θρησκευτικούς ὕμνους καὶ ὁ ἔυθουσιασμὸς τοῦ λαοῦ ἐμεγάλωνε. Ὁ Ἰησοῦς ἔφθασε στὸ Ναὸ τοῦ Σολομώντος. Ἡ Ἱερουσαλήμ γιὰ πρώτη φορὰ εἶδε τέτοια ὑποδοχή.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι μὲ φθόνον καὶ κακία παρακολουθοῦσαν τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους. Γι' αὐτὸ ἄρχισαν νὰ σχεδιάζουν πῶς θὰ συλλάβουν καὶ θὰ θανατώσουν τὸν Ἰησοῦ.

Τὴν εἰσοδὸ τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα τὴν ἐορτάζουμε τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων.

Ὁ Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός,

Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Κυριακὴ Προσευχὴ

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γεννηθήτω τὸ θέλημά σου·
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·

καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ

Ἄμην

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον
καὶ σῶσον ἡμᾶς, Ἄμην

Πρωτὴ Προσευχὴ

Πρωτὴ ἀρχίζω, Κύριε, τὴν προσευχήν ἐν καιρῷ,
ἐξου τῆν σὴν τιμίαια ἀπ' τὰ οὐράνια ἑτάκω.
Ὁδηγήσει τὰ βήματα καὶ ταύτη τὴν ἡμέραν
καὶ φώτισε τὴ σκέψην μας, εὐσεβῶς καὶ Πατέρα.

Εὐλόγησε τὰ Ἑλληνόπουλα, Χριστέ, ἐὰν σὲ δοξάζουν,
ἐὰν ζοῦν ἐν ἀγάπῃ, εἰρηνικὰ καὶ πίστῃ· ἐὰν θαυμάζουν
τὴν πλάσῃ σου τοὺς χάρισες, τὸν οὐρανὸν μὲ τ' ἄστρα·
κάν' τὴ ζωὴν μας ἀνοιξή, σὴν τ' ἀσπὴ σου τὴ γλάστρα.

Βοήθησε τὸ ὄρανό, δός ἀπὸ φωτὸς καμῖ.
Δυνάτωσε τὸν ἄρρωστο, τὸ γέροντ' ποὺ πονεῖ.
Φύλαξε τὸ ναυτιπλοῦ ποὺ βρισκεται στὰ ξένα
καὶ σμιξε ὅλα τὰ παιδιὰ τὰ ζοῦν ἀδελφωμένα.

Πάνος Ἀντανόπουλος

‘Ο Μυστικός Δείπνος

‘Ο Ίησους εἶπε στὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη νὰ πᾶνε στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὸ Δείπνο γιὰ τὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα. Ἦσαν τότε στὴ Βηθανία. Στὴν Ἱερὴ Πόλι θὰ τοὺς ἐπερίμενε ἕνας κρυφὸς μαθητὴς του :

— Πηγαίνετε, τοὺς λέγει στὴν Πόλι καὶ θ’ ἀπαντήσετε ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ θὰ κρατῆ μιὰ στάμνα γεμάτη νερό. Αὐτὸς θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ σπῆτι τοῦ. Σὲ ἕνα μεγάλο δωμάτιο θὰ ἐτοιμάσετε τὸ δείπνο.

Οἱ δύο μαθητὲς ἐπῆγαν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔπραξαν ὅ,τι τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησους.

Τὴν ἑσπέρα ἦλθεν ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς μαθητὰς του καὶ ἐκάθισαν γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι νὰ δειπνήσουν.

— Ἦθελα τοὺς λέγει ὁ Ἰησους, πάρα πολὺ νὰ φᾶω μαζύ σας τοῦτο τὸ πασχαλινὸ φαγητό, προτοῦ νὰ ὑποφέρω ἀπὸ τὰ πάθη.

Κι’ ἀμέσως ἔβγαλε τὸ ἱμάτιό του. Ζώνεται μία πετσέτα καὶ γεμίζει μιὰ λεκάνη μὲ καθαρὸ νερό. Ἀρχίζει νὰ πλένῃ τὰ πόδια τῶν μαθητῶν του καὶ τὰ σκουπίζει μὲ τὴν πετσέτα. Ἦθελε νὰ τοὺς διδάξῃ, πόσο πρέπει νὰ εἶναι ταπεινοὶ μεταξύ τους καὶ ὁ ἕνας νὰ ὑπηρετῆ τὸν ἄλλον. Ὁ Πέτρος δὲν ἐδέχθη. Τότε ὁ Ἰησους τοῦ εἶπεν :

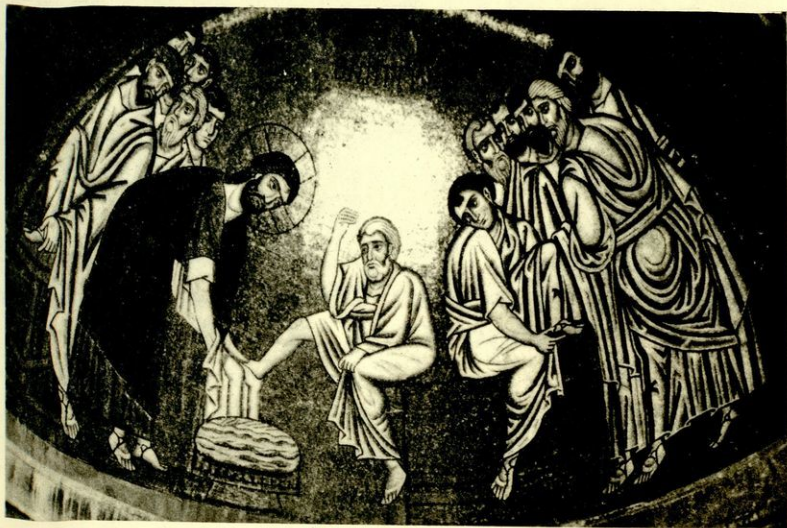
— Ὅποιος δὲν δεχθῆ νὰ τοῦ πλύνω τὰ πόδια, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ λέγεται μαθητὴς μου...

Ὁ Πέτρος δέχεται τρομαγμένος καὶ λέγει :

— Δέχομαι Κύριε, νὰ μοῦ πλύνῃς ὄχι μόνον τὰ πόδια, ἀλλὰ καὶ τὰ χέρια καὶ τὸ κεφάλι.

Ὁ Ἰησους τοὺς εἶπε τὰ τελευταῖα θεϊκὰ λόγια, γεμάτα συμβουλὲς καὶ παρακαταθήκες.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Κατόπιν ἐπῆρε στὰ χέρια του τὸν ἄρτον, τὸν εὐλόγησε καὶ τὸν ἐμοίρασε στοὺς μαθητάς του. Ἔλαβῃ μετὰ τὰ ποτήρια καὶ ἄφου τὰ ἐγέμισε κρασί τὸ εὐλόγησε καὶ τὸ ἔδωσε νὰ τὸ πιοῦν.

—Τοῦτο νὰ τὸ πράττετε συχνά, γιὰ νὰ με θυμᾶστε, τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας (ἡ θεία κοινωνία), ποῦ ἐγινε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ἰησοῦ.

Ἐνῶ ἔτρωγαν, ὁ Χριστὸς λέγει μὲ βαθεῖα λύπη:

—Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ὅτι κάποιος ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ προδώσῃ.

Ὁ Ἰούδας δὲν ἐπερίμενε πολλά. Ἐπῆρε τὸ βρεγμένο ψωμί, ποῦ τοῦ ἔδωσε ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν πρὸδώσῃ στοὺς Φαρισαίους. Κι' ὁ Χριστὸς τοῦ λέγει:

—Ὅ,τι ἔχεις νὰ κάνῃς, κάνε το γρήγορα...

Ὁ Χριστὸς συλλαμβάνεται

Ὁ Χριστὸς φεύγει ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Πηγαίνει στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Ἀφήνει τοὺς ὀκτὼ μαθητάς του καὶ παίρνει μαζί του τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ τοὺς παρακαλεῖ νὰ μείνουν ξάγρυπνοι.

—Περίλυπη εἶναι ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου, τοὺς λέγει.

Κι' ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀφήνει καὶ προχωρεῖ νὰ προσευχηθῆ.

Ἀπὸ μακριὰ ἀκούεται θόρυβος καὶ φωνές καὶ φαίνονται πολλὰ φῶτα ἀπὸ φανάρια. Ὁ Ἰούδας ὁδηγεῖ τοὺς Ἰουδαίους νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦ. Κρατοῦν στὰ χέρια τους λαμπάδες, φανάρια καὶ ὄπλα.

Ὁ Ἰούδας προχωρεῖ φιλεῖ τὸν Ἰησοῦ στὸ μέτωπο καὶ τοῦ λέγει:

—Χαῖρε Διδάσκαλε!

Κι' ὁ Χριστὸς τ' ἀπαντᾷ:

—Μὲ φίλημα προδίνεις τὸν Διδάσκαλό σου;

Ἡ σπεῖρα τῶν παρανόμων, ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέτες ἔπιασαν τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν ὠδήγησαν στὸν Καϊάφα.

Στὸ συνέδριο εἶχαν συγκεντρωθῆ οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, οἱ ὁποῖοι κατεδίκασαν σὲ σταυρικὸ θάνατο τὸν Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰούδας μετενόησε ἀργότερα γιὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Διδασκάλου του. Ἐπέστρεψε τὰ τριάντα ἀργύρια καὶ ἐπειδὴ εἶχε τύψεις γιὰ τὸ μεγάλο κακὸ ποῦ ἔκανε ἐκρεμάσθη ἀπὸ ἓνα δένδρο.

Ὁ προδότης Ἰούδας αὐτοτιμωρήθη γιὰ τὴν προδοσίαν.

Εὐχή τῆς Μάνας

—Μητέρα, τὴν εὐχή σου,
πηγαίνω στὸ σχολεῖο
καὶ τὸ Θεὸ προστάτη
νὰ ἔχω κι' ὀδηγό.

—Παιδί μου, τὴν εὐχή μου.
πήγαινε στὸ καλὸ
καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα
καὶ νὰ γεμίξῃ ὁ δρόμος σου
τριαντάφυλλα καὶ ρόδα.

Ὁ Θεὸς ἀπὸ ψηλά,
π' ἀγαπάει τὰ παιδιά,
ἔστειλε τὸν ἄγγελό σου
κι' εἶναι πάντα στὸ πλευρό σου
καὶ σ' ἀκολουθεῖ πιστά.

Ἔχε τοῦ Θεοῦ τὴ χάρη,
ὄμορφό μου παλληκάρι.
Τίποτα νὰ μὴν ξεχάσης
ὅ,τι ἀκούσεις στὸ σχολεῖο·
καὶ ποτὲ νὰ μὴν σκοντάψῃς.

Διάβασε κάθε βιβλίο.
Νὰ γίνῃς καλὸ παιδί,
νᾶχῃς πάντα συντροφιά σου
τῆς μανούλας τὴν εὐχή!

‘Ο Ίησοῦς στὸν Πιλάτο

Γιὰ κάθε θανατικὴ καταδίκη τῶν Ἰουδαίων ἔπρεπε νὰ συμφωνήσῃ καὶ ὁ Ῥωμαῖος Διοικητὴς Πιλάτος. Γι’ αὐτὸ ὄδηγοῦν τὸν Ἰησοῦ δεμένον στὸ Διοικητήριο (Πραιτώριο).

‘Ο μανιασμένος ὄχλος ἀκολουθοῦσε βρίζοντας καὶ ἐχειρονομοῦσε. ‘Ο Ἰησοῦς ὑπέμενε καρτερικά.

‘Ο Πιλάτος ἐπέισθη ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν ἀθῶος. Οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦσαν ἀπὸ διαφορετικὴ θρησκευτικὴ δοξασία καὶ ἀπὸ φόβο νὰ μὴ χάσουν τὰ συμφέροντά τους καὶ ὄχι γιὰτὶ ὁ Χριστὸς ἦταν κακοποιός. Μὲ τίς διάφορες ἐρωτήσεις πού τοῦ ἔκανε ὁ Πιλάτος ἐκατάλαβε ὅτι ὁ Ἰησοῦς καταδιώκεται ἄδικα. ‘Ο Πιλάτος τὸν ἐρωτᾷ :

— Δὲν εἶσαι, λοιπόν, βασιλεὺς ἐσύ ;

— Ἐσὺ λέγεις, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Χριστὸς, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς. Ἐγὼ ἐδίδαξα καὶ θὰ μαρτυρήσω γιὰ τὴν ἀλήθεια.

Ἐπειδὴ ἦταν συνήθεια ν’ ἀπολύουν κατὰ τὸ Πάσχα ἓνα κατὰδικό Ἑβραῖο, ὁ Πιλάτος ἐρώτησε :

— Ποιὸν προτιμᾶτε ν’ ἀπολύσω τὸν Ἰησοῦ τὸν Ναζωραῖον ἢ τὸν ληστή Βαραββᾶ ;

Κι’ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπαντοῦσαν :

— Βαραββᾶ ! Βαραββᾶ ! Ἐπροτίμησαν ν’ ἀπολυθῆ ὁ ληστὴς καὶ κακοῦργος, παρὰ ὁ ἀθῶος Χριστὸς.

— Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦ, ἐρωτᾷ πάλι ὁ Πιλάτος.

— Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν, ἀλάλαζαν τὰ μανιασμένα πλήθη.

Ἡ Ψυχούλα

Ὡσάν γλυκόπνοο
δροσάτο ἀεράκι
μέσα σ' ἀνότοπο
κειὸ τὸ παιδάκι
τὴν ὕστερη ἔβγαλε
ἀναπνοή.

Καὶ ἡ ψυχούλα του,
εἰς τὸν ἀέρα,
γρήγορα ἀνέβαινε
πρὸς τὸν αἰθέρα,
σὺν λιανοτρέμουλη
σπίθα μικρή.

Ὅλα τὴν ἔκραζαν,
Ὅλα τ' ἀστέρια,
κι' ἐκείνη ἐξάπλωνε
δειλὴ τὰ χέρια,
γιατὶ δὲν ἤξερε
σὲ ποιὸν νὰ μπῆ.

Ἄλλὰ, νά, τοῦ ἔδωσε
ἕνα ἀγγελάκι
τό φιλὶ ἀθάνατο
στὸ μαγουλάκι,
ποῦ ἔξαφνα ἔλαμψε
σὺν τὴν αὐγή.

Διον. Σολωμός

Πῶς θὰ μεταλάβω

Κι' ἀφοῦ χθὲς δὲν εἶχα γνώση
κι' εἶχα μιὰ σταλιά θυμώσει
μὲ τὰ ζῶα τὰ ἡμερα,
δὲν μπορῶ νὰ ἐννοήσω
πῶς θὰ πάω νὰ κοινωνήσω
τοῦ Χριστοῦ ἀνήμερα!

Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω
πῶς θὰ πάω νὰ μεταλάβω
τοῦ Χριστοῦ ἀνήμερα·
ἀφοῦ τράβηξα λιγάκι
τὴν οὐρά καὶ τὸ μουστάκι
τῆς γατούλας σήμερα!

Ψί, ψί, ψί, καλὴ ψιψίνα
ἔχει δίψα; ἔχει πείνα;
ἔλα στὴν ποδίτσα μου·
φίλοι, φίλοι καλοφίλοι
καὶ μὲ σένα καὶ τὴ Μπίλη,
τὴν καλὴ σκυλίτσα μου!

Γιάννα Βέρα

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ὁ Χριστὸς στὸ Γολγοθᾶ

Ὁ Χριστὸς μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὄμο ἀνέβη τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ. Ἐκεῖ ἦταν ὁ τόπος τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων.

Ἦταν μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς. Τὸν ἐγδυσαν καὶ ἀφοῦ τὸν ἀπλωσαν ἐπάνω στὸ σταυρὸ τοῦ ἐκάρφωσαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια. Δεξιά καὶ ἀριστερά τοῦ Χριστοῦ ἐσταύρωσαν καὶ δύο ληστές.

Κατόπιν οἱ στρατιῶτες ἔβαλαν κλῆρο καὶ ἐμοίρασαν μεταξύ τους τὰ φορέματα καὶ τὰ σανδάλια τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς τὸν περιγελοῦσαν καὶ τὸν περίπαιζαν λέγοντες:

—Κατέβα ἀπὸ τὸ σταυρὸ, γιὰ νὰ ἰδοῦμε καὶ νὰ πιστέψουμε.

Ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὸ σταυρὸ ὑπέφερε μὲ ὑπομονή. Οὔτε μνησικακοῦσε, οὔτε ὠργιζόταν. Ἀλλὰ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ λέγοντας:

—Πατέρα μου, συγγώρεσέ τους, γιὰτι δὲν γνωρίζουν τί κάνουν!

Στὸ σταυρὸ ἐδίψασε καὶ τοῦ ἔδωσαν νὰ πιῇ χολή καὶ ξύδι. Ὁ Χριστὸς μόλις τὸ ἔδοκίμασε δὲν ἤπιε. Τότε ἔγειρε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

—Τετέλεσται (ὅλα τελείωσαν). Πατέρα μου στὰ χέρια σου παραδίνω τὸ πνεῦμα μου.

Μόλις ἔκλεισε ὁ Χριστὸς τὰ μάτια, ἓνας μεγάλος σεισμὸς ἔκανε νὰ συγκλονισθῇ ἡ γῆ. Ὅσοι εὐρέθησαν στὸ Γολγοθᾶ κατετρόμαξαν. Πυχτὸ σκοτάδι ἐσκέπασε τὴ γῆ καὶ ἐφαινόταν σὰν νύχτα. Οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ φόβο ἔτρεχαν νὰ βροῦν ἀσφαλῆ τόπο γιὰ νὰ κρυφθοῦν. Ὁ Λογγίνος Ρωμαῖος χιλιάρχος εἶπεν:

—Ἀλήθεια, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν γιὸς τοῦ Θεοῦ!

Προσευχή Μικροῦ

Είμ' ἓνα μικρὸ παιδάκι
ταπεινὸ καὶ σὲ ὑμνῶ.
Θεέ μου, κάμε ἡ προσευχή μου
ν' ἀνεβῆ στὸν οὐρανό.

Δείξε μου τὸν ἴσιο δρόμο
καὶ τὴ στράτα τὴν καλή,
κάμε ν' ἀγαπῶ τὸν κόσμο
κι' ἀπὸ μένα πιὸ πολύ.

Στείλε μ' ἄγγελο προστάτη
πού ἡ ψυχὴ μου λαχταρᾷ,
στείλε Θεέ μου, νὰ μὲ βάλῃ
κάτω ἀπ' τ' ἄσπρα του φτερά.

Στ. Σπεράντζας

'Ανοιξιὰτικὴ Προσευχή

Θεέ πού βλέπεις τὰ σπιτάκια
τὰ φτωχὰ σὰν τὸ δικό μου
στείλε στὸ παράθυρό μου
μιά φωλιά χελιδονάκια.

Θεέ μου δῶσε μου τὴ χάρη
νᾶχώ δύο περιστέρια
νὰ τοὺς δίνω ἐδῶ στὰ χέρια
τὸ νερὸ καὶ τὸ σιτάρι.

Θεέ μου, πού ἔχεις ὅλα τ' ἄστρα,
Θεέ μου, πού 'χεις τ' ἄγγελούδια
κάμε τὴ φτωχὴ μου γλάστρα,
νὰ γεμίση ἀπὸ λουλούδια.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ

Πρὶν φωτίσει, τὴν Κυριακὴν, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη, ἐπῆραν ἀρώματα καὶ ἦλθαν ν' ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνῶ ἐβάδιζαν, ἔλεγαν μεταξύ τους :

— Ποιὸς θὰ κυλήσῃ τὸν λίθον τοῦ μνήματος ;

Ὅταν ἔφθασαν στὸν τόπον τοῦ μνημείου εἶδαν ἔκθαμβες τὸ λιθάρι νὰ ἔχει κυλιθῆ. Ἐνας λευκοντυμένος ἄγγελος ἐστέκετο κοντὰ στὸ μνημεῖο καὶ τοὺς εἶπε :

— Μὴ φοβῆσθε ! Ποιὸν ζητεῖτε ; Αὐτὸν ποὺ ζη ἀνάμεσα στοὺς νεκρούς ; Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἄνεστήθη. Νὰ καὶ τὸ μνημεῖο ποὺ τὸν ἔθαψαν. Εἶναι ἀδειανό. Νὰ πᾶτε νὰ τὸ ἀναγγεῖλετε καὶ στοὺς μαθητὰς του.

Μὲ μεγάλη χαρὰ ἐγύρισαν ν' ἀναγγεῖλουν τὴν χαρμόσηνη εἰδησίη στοὺς Ἀποστόλους. Ἐνῶ ὁμοῦς ἐβάδιζαν ἐμφανίζεται ὁ Χριστός, τίς χαιρετᾶ καὶ λέγει :

— Νὰ εἰπῆτε στοὺς μαθητὰς μου νὰ συγκεντρωθοῦν στὴ Γαλιλαία, ὅπου θὰ ἐμφανισθῶ σ' αὐτούς.

Οἱ Μυροφόρες γυναῖκες εὗρηκαν τοὺς μαθητὰς καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐπῆγαν στὸ μνημεῖο, ὅπου εἶχεν ἐνταφιασθῆ ὁ Ἰησοῦς καὶ τὸ εὗρηκαν ἀδειανό.

Ὁ Χριστὸς ἐπαρουσιάσθη πολλὰς φορὰς στοὺς μαθητὰς του μετὰ τὴν ἀνάστασί του.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Χριστιανῶν. Ψάλλεται δὲ τὸ :

«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος».

Ραβι ἄθανατε

Ἡ γῆ ἐσκίρτησε ξανά κι' ὄλος ὁ τόπος λάμπει·
Ἐπεσε ἡ ταφόπλακα. Ριγοῦν βουνά καὶ κάμποι.
Ἡ κουστωδιά σάστισε· χαίροντ' οἱ οὐρανοί.
Ἐνίκησε τὸν θάνατο. Χαρήτε Χριστιανοί!

—«Σκιρτήσετε ἀπὸ χαρᾶ! Τὸ μνήμα εἶναι κενὸ...
Ὁ Κύριος ἀναστήθηκε. Δὲν θὰ τὸν βρῆτε ἐδῶ.
Στὴ Γαλιλαία βάδισε νὰ ἰδῆ τοὺς Μαθητές του.
Ἄκολουθήστε με χαρὰ Μαθητῆριες δικές του!»

Κι' οἱ Μυροφόρες ἔρχονται μ' ἀρώματα ν' ἀλείψουν
τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ μνήμα πῶς ν' ἀνοίξουν;
Μά νά! Ἐμπρὸς ὀλόλευκος ὁ Ἄγγελος προβάλλει
σὰν τὴν ἀνταύγεια τὸ πρωὶ στῆς ἀνοιξῆς τὰ κάλλη.

Πάσχα τερπνὸ, σεβᾶσμιτο, μυρώνειτ' ἡ ψυχὴ μας
Ἰησοῦ, Ραβι ἄθανατε, γλυκέ, ἄραϊε!
Λυτρώνειτ' ἀπ' τὰ βάσανα, τοὺς κόπους, ἡ ζωὴ μας,
σὰν ἀναστένεται κι' αὐτὴ μαζί σου Ναζωραῖε!

Π. Ἀντανόπουλος

Ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Ἰωσήφ ἐζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Πιλάτο νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πιλάτος τὸ ἐπέτρεψε.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος, ποὺ ἦσαν κρυφοὶ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, ἐπῆγαν στὸ Γολγοθᾶ καὶ κατέβασαν τὸ σῶμα του ἀπὸ τὸ σταυρό. Τὸ ἄλειψαν μὲ ἀρώματα καὶ τὸ ἐτύλιξαν μὲ καθαρὸ σεντόνι.

Τὸ μετέφεραν στὸν κῆπο τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὸ ἔθαψαν σ' ἓνα καινούργιο τάφο, ποὺ ἦταν σκαλισμένος στὸ βράχο. Κατόπιν ἐκύλισαν μιὰ μεγάλη πέτρα καὶ ἔφραξαν τὸ μνημεῖο.

Οἱ μοχθηροὶ ἀρχιερεῖς ἀνησύχησαν γι' αὐτὸ καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλάτο νὰ σφραγισθῇ καλὰ ὁ τάφος καὶ νὰ τεθῆ φρουρὰ ἀπὸ στρατιῶτες. Ὁ Πιλάτος τοὺς ἀπήντησε, ὅτι ἔχετε κουστωδία (φρουρά), πηγαίνατε νὰ σφαλίσετε τὸν τάφο καὶ νὰ τὸν φυλάξετε.

Ἔτσι ἔβαλαν κουστωδία νὰ φυλᾷ τὸν τάφο τοῦ Χριστοῦ.

Χριστός 'Ανέστη

1

Φορέσετε Λαμπριάτικα παιδιά,
και με τὰ κόκκινα τ' αυγά,
με τις λευκές λαμπάδες
πάμε γοργά στην ἐκκλησιά,
πού φέλνουν οι παπάδες:
Δεύτε λάβετε τὸ φῶς!

2

Κι' ὅταν θὰ σμιζετε μαζί
και τῆς ἀγάπης τὸ φιλι
τ' ἀπόγιομα θὰ δώσετε,
νωρίς τραπέξι στρώσετε.

3

Χριστός 'Ανέστη! 'Ας ποῦμε
γέλοια, χαρὲς ν' ἀκοῦμε
ἀπὸ θλιμμένα χεῖλη.
Κι' ἓνα χορὸ γιὰ στήσετε
μέσ' στὴ δροσιά τ' 'Απρίλη
τὴ φύση ν' ἀναστήσετε.
'Ἐχθροὶ γινῆτε φίλοι!

4

Μέσ' στοῦ Χριστοῦ τὴν ἀγκαλιά
ἀλλάξτ' ἀδέλφια τὰ φιλιά!
«Χρόνια πολλά», με μιὰν εὐχή!
«Χαρῆτε φίλοι και ἔχθροι!»

Παν. 'Αντωνόπουλος

Ὁ ἅγιος Γεώργιος

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ἐγεννήθη στήν Καισάρια τῆς Καππαδοκίας. Οἱ γονεῖς του ἦταν πλούσιοι. Ἀπέκτησε μεγάλα ἀξιώματα στό Ρωμαϊκό στρατό. Διεκρίθη γιά τήν ἀρετή καί τήν ἀνδρεία του, γι' αὐτό τὸν ὠνόμασαν καί **τροπαιοφόρο**.

Ὅταν πέθανε ὁ πατέρας του, τήν περιουσίαν του τήν ἐμοίρασε στοὺς πτωχοὺς. Ἀγαποῦσε καί ἐβοηθοῦσε τοὺς Χριστιανοὺς. Γι' αὐτό, ὁ διώκτης τῶν Χριστιανῶν Αὐτοκράτορας Διοκλητιανός, μόλις ἔμαθε ὅτι ὁ Γεώργιος ἦταν χριστιανός ἐζήτησε νὰ ἀρνηθῆ τὸν Ἰησοῦ. Ἄδικα ὅμως ὁ Διοκλητιανός τοῦ ἔταξε ἀξιώματα καί ἀμοιβές.

Ὁ **Μεγαλομάρτυς** Γεώργιος ἔμεινε πιστὸς στὸν Χριστό. Διέταξε τότε νὰ τὸν βασανίσουν καί ἀφοῦ ἔπαθε πολλὰ μαρτύρια τὸν ἀπεκεφάλισαν τὸ 304 μ. Χ.

Γιὰ τὸν Ἅγιο Γεώργιο τὸν προστάτη τοῦ ἑλληνικοῦ μας στρατοῦ κατὰ ξηράν, ὁ λαὸς διηγεῖται πολλὰ θαύματα καί κατορθώματα. Ἐνα λαϊκὸ ἔμμετρο λέγει :

Ἄγιε μ' Ἁγιώργη ἀφέντη μου
κι' ἀφέντη καβαλλάρη
ἀρματωμένε μὲ σπαθί
καὶ μὲ χρυσὸ κοντάρι.
Ἅγιος εἶσαι στή θωριά,
ἅγιος στή θεότη
παρακαλῶ βοήθαμε
μεγάλε στρατιώτη.

Τὴν μνήμη του ἐορτάζουμε τὴν 23 Ἀπριλίου.

Π Ρ Ο Σ Ε Υ Χ Η

Θεέ τήν προσευχή μας
τώρα τήν πρωινή
πού μέσα ἀπ' τήν ψυχή μας
μ' εὐλαβική φωνή,
Σοῦ στέλνουμε ἐπάνω
στόν οὐρανό ψηλά,
ἄκου παρακαλοῦμε
καί ἔχε μας καλά.

Καί ὅλη τήν ἡμέρα
μὴ παύσης Ἄγαθὲ
νά μᾶς βοηθᾷς πατέρα
τοῦ κόσμου βοηθέ.
Γιατί χωρὶς Ἐσένα
κανένας δὲν μπορεῖ
νά ζῆ εὐτυχισμένα
τὸν κόσμο νά χαρῆ.

Ἄ. Παναυλῆς

‘ Η ανάληψις τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Χριστὸς ἐπαρουσιάζετο στοὺς μαθητὰς του ἐπὶ σαράντα ἡμέρες. Τοὺς καθωδηγοῦσε καὶ τοὺς ἔδινε τὶς συμβουλές του.

Εἶχαν περάσει σαράντα ἡμέρες ἀπὸ τὴν ἀνάστασί του. Ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη στοὺς μαθητὰς του καὶ ἔρχεται μαζί τους στὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.

Τοὺς δίνει ἐντολὴ νὰ μὴ φύγουν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ προτοῦ νὰ τοὺς στείλῃ τὸ **Ἅγιον Πνεῦμα**. «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ σᾶς βοηθήσῃ νὰ διδάξετε στὸν κόσμον τὸ **Εὐαγγέλιον**».

Ἄφου τοὺς εἶπε πολλὰ, τότε ἐσήκωσε τὰ χέρια καὶ τοὺς εὐλόγησε. Κι’ ἐνῶ τοὺς εὐλογοῦσε ἀνελήφθη σιγά-σιγά πρὸς τὸν οὐρανό.

Οἱ μαθητὲς ἐκθαμβοὶ ἐκοίταζαν τὴν ἀνάληψι τοῦ Ἰησοῦ. Τὴν στιγμὴ ἐκείνη δύο λευκοντυμένοι ἄγγελοι ἐπαρουσιάσθησαν καὶ λέγουν στοὺς μαθητὰς:

— Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί κοιτάζετε στὸν οὐρανό; Μήπως ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη, δὲν θὰ ἐπανέλθῃ στὸν κόσμο;

Τῆν ἀνάληψι τοῦ Χριστοῦ ἐορτάζομε σαράντα ἡμέρες μετὰ τὸ Πάσχα καὶ συμπίπτει ἡμέρα Πέμπτη.

Προσευχή

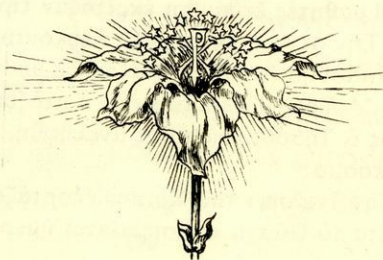
Ὅπως πάντα, σάν ξυπνώ
Σένα, Θεέ μου, εὐγνωμονῶ!
Γιατί φύλαξες γερούς
τούς γονεῖς μου τούς καλούς.

Πάλι μάθημ' ἀρχινᾶ!
Θεέ μου, στείλε μου ξανά
τὴ βοήθεια τὴν τρανὴ
στὴ δουλειά τὴ σημερινή.

Τούς δασκάλους π' ἀγαπῶ
κάνε νά μὴν τούς λυπῶ,
π' ὅλη μέρα πολεμοῦν,
για νά μᾶς καθοδηγοῦν.

Στούς ἀρρώστους στείλε γειά,
στός φτωχοὺς παρηγοριά.
Χάριζε καλὴ καρδιά
σ' ὅλα τὰ μικρὰ παιδιά.

Μ. Ἐδελστάϊν

Τὸ ἅγιον Πνεῦμα

Δέκα ἡμέρες μετὰ τὴν ἀνάληψι τοῦ Χριστοῦ κι' ἐνῶ οἱ μαθητὲς ἦσαν συγκεντρωμένοι σ' ἓνα δωμάτιο, συνέβη κάτι τὸ παράδοξον. Ἦταν πρωὶ καὶ ἀκούσθη ξαφνικὰ ἓνας δυνατὸς ἤχος. Οἱ Ἀπόστολοι τὴν στιγμή ἐκείνη ἔκαναν τὴν προσευχὴ των. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατῆλθε σὰν πυρίνες γλώσσες, με βίαιη πνοή καὶ ἐστάθη ἐπάνω στὸ κεφάλι κάθε μαθητοῦ.

Ἐπληρώθησαν με θεϊκὸ πνεῦμα, σοφία καὶ δύναμι. Ἔγιναν τότε ἱκανοὶ νὰ διδάξουν τὴν Χριστιανικὴ ἀλήθεια καὶ ὠπλίσθησαν με δύναμι νὰ θυσιαθοῦν γιὰ τὴν θρησκεία τοῦ Ναζωραίου.

Τότε ἐξῆλθαν στὴν πόλι καὶ ἄρχισαν νὰ διδάσκουν με ἐνθουσιασμό τὰ πλήθη.

Τὴν ἡμέρα τῆς **Πεντηκοστῆς** εορτάζουμε πενήντα ἡμέρες μετὰ τὸ Πάσχα.

Σὲ ὕμνω

Μέρα, νύχτα Σὲ ὕμνω.
Μέσ' ἀπ' τὴν ψυχὴ
καὶ θερμὴ στὸν Οὐρανὸ
στέλνω προσευχή.

Τὴν ἀγάπη Σου στὴ γῆ,
Θέ μου, τὴ χρυσοῦ,
τὴν οὐράνια Σου στοργὴ
στεῖλε μας Ἐσύ.

Πάντα, Σὲ παρακαλῶ,
Πλάστη, ὁδηγητὴ,
φῶτιζέ μας στὸ καλὸ
καὶ στὴν ἀρετὴ.

Λάκης Παπαδήμας

Κ. Κονομαρτίου

ΩΣΑΝΝΑ

Θεέ μου, σὺ μᾶς φύλαξες,
τά βήματά μας κοίταξες
καὶ τούτη τὴν ἡμέρα.

Μά καὶ τὸ νοῦ μας φώτισες
τὴν εὐλογία δώρισες,
εὐσπλαχνικὲ Πατέρα.

Φύλα μας τούτη τὴ βραδυά,
σ' εὐχαριστοῦμε ἀπὸ καρδιά
μὲ σεβασμὸ κι' ἀγάπη.

Ὅδηγησέ μας στὸ καλό·
στεῖλε μας ἄγγελο ὁδηγό,
μεγάλε μας προστάτη.

Δώσε στὸν κόσμον εἰρήνην
κι' ἀγάπη σου νὰ μείνῃ
στὴ γῆ παντοτεινά.

Πλάστη νὰ σὲ ὑμνοῦμε,
νά σὲ δοξολογοῦμε,
σὰν πρῶτα : «ὦσαννά !»

Πάνος Ἀντωνόπουλος

Κ. Κορναράκης

Εὐλογημένη ἡμέρα

Εὐλο γη μέ υπ μέ ρα κυ ρια κή χτυ πούν καρ μό συ ναοί καμ πά νες τα γιορ τι
νά γο ρούν οι χω ρι κού και πών σταν έκ κλη σιά παι διά και μά νες κι
νοῦν οι γέ ροι υιοί ρρι ές τῆσ Πα να ρια να προ εκυ νῆ σουσ κρα τούν οι
νιές τics προ εφο ρές και οι ε ρείς δέ να τics λει τουρ γῆ σουσ.

Εὐλογημένη μέρα ἡ Κυριακή.
Χτυποῦν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες.
Τὰ γιορτινὰ φοροῦν οἱ χωρικοὶ
καὶ πᾶν στὴν ἐκκλησιὰ παιδιὰ καὶ μάνες.

Κινοῦν οἱ γέροὶ καὶ οἱ γριεὶς
τὴν Παναγιά νὰ προσκυνήσουσ
κρατοῦν οἱ νιές τics προσφορὲς
κι' οἱ ἱερεῖς θεὸ νὰ τics λειτουργήσουσ.

Ὁ παπα—Φώτης βγαίνει κι' εὐλοῦα
καὶ τὸ Θεὸ παρακαλάει
κι' ὁ χριστιανὸς τὸ χέρι του φιλά,
στὴ φαμελιά του μὲ χαρὰ γυρνάει.

Πάνος Ἀντωνόπουλος

Πρωινή προευχή

Πρω ἰ' πρω ἰ' ξυ πνώ τά κέ ρια μου σταυ ρώ νω τόν
 Πλά στη ά νυ μνώ ναι τό σταυ ρό μου κά νω.
 Θε μου με χα ρο δύ να με δός μου χα ρά υιό χει' α
 και' στει' πτε εύ λο γί α θέ ο' λα τά παι δια

Πρωινή Προευχή

Πρωί - πρωί ξυπνώ
 τὰ χέρια μου σταυρώνω
 τόν Πλάστη άνωμνώ
 και' τὸ σταυρό μου κάνω:

Θε μου, Μεγαλοδύναμε
 δός μου χαρά και' υγεία
 και' στείλε μιά εὐλογία
 σέ όλα τὰ παιδιά.

Νά λειψη άπ' τὰ χείλη τους
 ή πίκρα και' τὸ δάκρυ
 νά λάμψη άπ' άκρη - σ' άκρη
 τὸ γέλιο κι' ή χαρά.

Τὸν πόνο νά μη βλέπουμε
 στ' άνθρώπινα τὰ στήθια,
 στείλε Θεέ βοήθεια
 στήν πονεμένη γή.

Θε μου, κάνε νά σμίξουνε
 τὰ πονεμένα χείλη,
 σάν ρόδα τοῦ Ἀπριλη
 με γέλιο και' χαρά.

Πάνος Ἀντωνόπουλος

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Δέ λησμονῶ με τὸ σταυρό μου
πού κάνω βράδυ καὶ πρωτὶ
τὴν προσευχή μου στὸ Θεό μου
πού μοῦ χαρίζει τὴ ζωή.

Μεγάλη ἡ χάρη του, μεγάλη!
Γι' αὐτὸ συνήθισα κι' ἐγὼ
πρὶν ἀπὸ κάθε πράξη μ' ἄλλη
πιστὰ νὰ τὸν δοξολογῶ.

A. Μωραΐτης

Π Ρ Ο Σ Ε Υ Χ Η

Σὲ Σένα, Πλάστη καὶ Θεέ, ἐτούτῃ τῇ στιγμῇ
ὕψωνω, μὲ καρδιά καὶ νοῦ, παράκληση θερμή.

Πατέρα, ρίξε σπλαχνικά
στὰ πλάσματά σου μιὰ ματιὰ
καὶ φῶς σὰν οὐράνια χαραυγή,
σκορπᾶ στό θρόνο σου στὴ γῆ.

Μὴν ἀποτρέψῃς ἀπὸ μᾶς τὴν ἅγια σου θωριά.
Μὴ μᾶς ἀφίνῃς μοναχούς, χωρὶς παρηγοριά,
Κι' ὀδήγησέ μας τὴν ψυχὴ τὸ δρόμο σου ν' ἀκολουθῇ
τῶν ἀδυνάτων βοηθέ,
μεγάλε πλάστη κι' ἀγαθέ.

(Μετάφραση Α. Ἀργυροπούλου)

Ἡ προσευχή μου

Φύλαγε Θεέ μου τὴ μητέρα
καὶ τὴν καλή μου τὴ γιαγιά
καὶ τὸν παππού καὶ τὸν πατέρα
κι' ὅλου τοῦ κόσμου τὰ παιδιά.

Φῶς δὸς στὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ μας,
Ἐσύ ποὺ φώτισες τὴ μέρα.
Διώξε τὸ δάκρυ ἀπ' τὴ ζωή μας
Μεγάλε σπλαχνικὲ πατέρα.

Π. Ἀντωνόπουλος

Πρωϊνὴ προσευχή

Ἀνεβαίνω στὸ βουνὸ
τὸ βουνὸ τ' ἀντικρυνό,
στὴν παλιὰ τὴν ἐκκλησιὰ
τὸ πρωῖ μὲ τὴ δροσιὰ

Τὴ δροσούλα νὰ χαρῶ
νὰ φιλήσω τὸ σταυρό,
τὸ Χριστό, τὴν Παναγιὰ
μ' ὀλοκάθαρη καρδιά.

Γιὰ νὰ κάνω προσευχή,
μέτὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ,
Θέ μου, Πλάστη μου νὰ πῶ.
Σὲ λατρεύω, Σ' ἀγαπῶ.

Ζ. Παπαντωνίου

Σὺ ποὺ κόσμους κυβερνᾷς

Σὺ ποὺ κόσμους κυβερνᾷς
καὶ ζωὴ παντοῦ σκορπᾷς,
ἄκου τούτη τὴ στιγμὴ
τῶν παιδιῶν σου τὴ φωνή.

Φώτιζέ μας τὴν ψυχὴ,
στὸ καλὸ στήν ἀρετή,
δίνε μας ἀπὸ ψηλὰ
θάρρος, δύναμη, χαρά.

Γιὰ νὰ ζοῦμ' ἐδῶ στή γῆ,
μὲ γαλήνη, μὲ τιμὴ,
καὶ νὰ ὑμνοῦμ' αἰώνια σέ,
πάνσοφε δημιουργέ.

Bitter (μετ. Ἀ. Ἀργυροπούλου)

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Νυκτερινή προσευχή

Πρὶν τὰ βλέφαρά μου κλείσω
πρέπει νὰ προσευχηθῶ.
Τῇ μανούλα νὰ φιλήσω
κι' ὕστερα νὰ κοιμηθῶ.
Ἐναν ἄγγελο προστάτη
θὰ μοῦ στείλῃ ὁ Θεὸς
καὶ κοντὰ μου στὸ κρεβάτι
θᾶναι ἀκοίμητος φρουρὸς
τὸ πρωὶ θὰ μὲ ξυπνήσῃ
μὲ χαμόγελο γλυκό.

(Ἄγνωστ. Προσαρμ.)

Πάνσοφε Δημιουργέ

Πάνσοφε καλὲ Πατέρα
Σὲ προσκυνοῦμε,
τὴν εἰκόνα Σου φιλοῦμε
νύκτα - μέρα.
Τοῦ κόσμου κτίστη!

Φτερουγίζει ἡ καρδιά μας
ἀπὸ σεβασμὸ κι' ἀγάπη·
σβῦσ' τ' ἀνθρώπινα τὰ πάθη.
Ἄκου τὴ μικρὴ λαλιά μας,
ποῦ θερμαίνει ἀπὸ πίστη.

Δόξα καὶ τιμὴ σὲ Σέ.
Φώτισε ὄλους τοὺς ἀνθρώπους
ζοῦν μὲ ἰδρώτα καὶ μὲ κόπους,
Πάνσοφε Δημιουργέ,
θὰ σ' εὐγνωμονοῦν αἰώνια!

Ρίξε σπλαχνικὸ τὸ μάτι.
Δεῖξτους πάντα τὴν ἀλήθεια
—νᾶχουν τό Θεὸ βοήθεια—,
δίχως πόνο, χωρὶς δάκρυ·
νὰ μὴν ζοῦν στὴν καταφρόνια...

Πᾶνος Ἀντωνόπουλος

ΤΟ ΕΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙ

Εἰς τὸ βουνὸ ψηλὰ ἐκεῖ
εἶν' ἐκκλησιὰ ἐρημική.
Τὸ σήμαντρό της δὲν χτυπᾶ,
δὲν ἔχει ψάλτη, οὐδέ παπᾶ.

Ἕνα καντήλι λαμπερὸ
καὶ ἓνα πέτρινο σταυρὸ
ἔχει στολίδι μοναχὸ
τὸ ἐκκλησάκι τὸ φτωχό.

Ἄλλ' ὁ διαβάτης σὰν περνᾶ
στέκεται καὶ τὸν προσκυνᾶ
καὶ μ' εὐλάβεια πολλή
τὸν ἄσπρο του σταυρὸ φιλεῖ.

Ἐπάνω στὸ σταυρὸ ἐκεῖ
εἶναι εἰκόνα μυστική·
μ' αἷμα τὴν ἔγραψ' ὁ Θεὸς
καὶ τὴν λατρεύει ὁ λαός.

Ἄγγ. Βλάχος

Ἑσένα Θεέ

Ἑσένα Θεέ τὸ σύμπαν ὑμνεῖ,
γιά σέ τὰ πουλιὰ λαλοῦν τὴν αὐγή.
Στὸν ἅγιο σου θρόνο πετάει ταπεινά
ἢ κάθε μας σκέψη, ὀ νοῦς κι' ἡ καρδιά.

Σὰν λείψη ἡ χαρὰ καὶ λύπες μᾶς βροῦν,
καὶ δάκρια πικρὰ μὲ πόνο κυλοῦν,
ἐσὺ εἶσαι μονάχα γιὰ μᾶς συντροφιά,
ἐσὺ μᾶς χαρίζεις ἐλπίδα γλυκειά.

G. Händel (μετ. Ἄ. Ἀργυροπούλου)

Στῆς ἐρημιᾶς τὰ μονοπάτια

Στῆς ἐρημιᾶς τὰ μονοπάτια
εἶδα τὸν ὄρθρο τὸ βαθειὸ
νὰ κελαηδοῦνε τὰ πουλάκια
ἐκεῖ στὸ γάργαρο νερό.

Θέλω ἓνα λαῦρο μεσημέρι
βαθειὰ στὸ δάσος νὰ βρεθῶ
νὰ μὲ φυσάη ἀβρὰ τ' ἀγέρι
καὶ τίποτα νὰ μὴ σκεφθῶ.

Θέλω κι' ἓνα βραδάκι ἀκόμα
σὰν ἀντικρῦσω τὸ γιαιλό,
ὑμνοσ γλυκὸ σὲ Σὲ νὰ ψάλλω,
τὸν πλάστη καὶ δημιουργό.

(Ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ποίημα) Γ. Ἀθάνια,
διασκευὴ Δώρας Παπακωνσταντίνου)

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

“Όταν μ' εϋλάβεια τὸ παιδί
λέη τὴν προσευχή του
τ' ἀηδόνι κόβει τὴ φωνή
κι' ἀγέρας τὴν ὄρμή του.

Καὶ τ' ἀγγελούδια τοῦ οὐρανοῦ
βάζουν αὐτὶ κι' ἀκοῦνε
τὰ λόγια τοῦ μικροῦ παιδιοῦ
πρὶν στὸ Θεὸ ἀνεβοῦνε.

Τ. Μωραϊτίνης

Τὴν αὐγὴ πού ξυπνῶ

Σάν καλὸ καὶ ἴγῳ παιδάκι
τὴν αὐγούλα πού ξυπνῶ,
μιὰν ὀλόθερμην ὑψώνω
προσευχή στὸν οὐρανό.

Καὶ τὸν Κύριο δοξάζω,
πού μοῦ ἔστειλε ξανά
τὸν προστάτην ἀγγελοῦ του
στ' ὄνειρό μου ν' ἀγρυπνᾷ.

7

Λάκης Παπαδήμας

Ὁ Ἄρχηγός

Ὁ Χριστὸς ἀρχηγὸς μας καὶ στρατιῶτες ἡμεῖς,
στὴ μεγάλη του κλήση δὲν θὰ λείψῃ κανεὶς.
Ἄς ριχτοῦμε στὴν πάλῃ κι' ἄς μᾶς δένη, παιδιὰ,
ἓνας πόθος, μιὰ πίστη, μιὰ ψυχὴ, μιὰ καρδιά.

Ὅλη φλόγα ἢ ψυχὴ μας καὶ τὰ μπράτσα γερά
καὶ στὴν ὄψῃ ἄς λάμπῃ ἢ τρανὴ μας χαρά.
Ὁ Χριστὸς ἀρχηγὸς μας παλληκάρια τ' ἡμεῖς,
ἀπ' τὸν ἔνδοξ' ἀγῶνα δὲν θὰ λείψῃ κανεὶς.

Γ. Βερίτης

ΑΑ	ΒΙΒΛΙΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ
	ΤΑΞΙΣ Α'	
1	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς;	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
2	Τὰ ΒΕΡΛΥΝΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΤΙΑΣ ΜΟΥ	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
3	Τὸ βιβλὸν γύρω μου	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
4	ΒΑΡΙΑΓΟΝΙΑ-ΒΡΑΜΑΤΟΓΟΝΙΑ	Π. 'Αντωνοπούλου
5	Ἰγνογραφία-Χειροτεχνία	»
6	Τραγῶδα καὶ Προσευγὴ;	»
7	Ὀφθηγραφικὰ κείμενα	»
8	Ἀέλιον Ἀτομικότητος	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
9	Ἀέλιον Πρόδιον	Π. 'Αντωνοπούλου
	ΤΑΞΙΣ Β'	
10	Τὸ βιβλὸν γύρω μου	Α. ΤΙΡΚΙΝΗΣ-Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ
11	ΒΑΡΙΑΓΟΝΙΑ-ΒΡΑΜΑΤΟΓΟΝΙΑ	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
12	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
13	Τὰ ΒΕΡΛΥΝΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΤΙΑΣ ΜΟΥ	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
14	Ὀφθηγραφικὰ κείμενα	»
15	ΓΡΑΦΟ ΚΑΙ ΜΙΛΩ ΤΩ ΓΑΒΡΙΑ ΜΟΥ	Π. 'Αντωνοπούλου
16	Τραγῶδα καὶ Προσευγὴ;	»
17	Ἰγνογραφία-Χειροτεχνία	»
18	Ἡ Καλλιγραφία μου	»
19	Ἀέλιον Ἀτομικότητος	»
	ΤΑΞΙΣ Γ'	
20	ΕΒΑΒΑΙ ἸΣΟΛΟΓΟΙ ἈΓΑΘΙ	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
21	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
22	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (δημοτικῆς)	Π. 'Αντωνοπούλου
23	Οἱ ἐκθέσεις μου	»
24	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
25	Τεχνικὰ καὶ Ζωγραφικὴ	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
26	Πατρὸγονασι-Γεωγραφία	»
27	Ἡ Χαρτογραφία μου	»
28	Τραγῶδα καὶ προσευχὴ;	»
29	Ἡ καλλιγραφία μου	»
30	Ἀέλιον ἀτομικότητος	Π. 'Αντωνοπούλου
31	Ὀφθηγραφικὰ κείμενα	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
	ΤΑΞΙΣ Δ'	
32	Ὀφθηγραφικὰ κείμενα	»
33	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (δημοτικῆς)	Π. 'Αντωνοπούλου
34	Οἱ ἐκθέσεις μου	»
35	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
36	Τεχνικὰ καὶ Ζωγραφικὴ	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
37	Πατρὸγονασι-Γεωγραφία	Π. 'Αντωνοπούλου
38	Ἡ Χαρτογραφία μου	»
39	Τραγῶδα καὶ προσευχὴ;	»
40	Ἡ καλλιγραφία μου	»
41	Ἀέλιον ἀτομικότητος	»
	ΤΑΞΙΣ Ε'	
42	ΒΑΓΚΟΣΙΜΟΙ ἸΣΟΛ. ἈΓΑΘΙ	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
43	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
44	Οἱ ἐκθέσεις μου	Π. 'Αντωνοπούλου
45	Τεχνικὰ καὶ Ζωγραφικὴ	»
46	Σχολικὴ Γραμματολογία	»
47	Ἡ χαρτογραφία μου	»
48	Ἡ καλλιγραφία μου	»
49	Ἀέλιον Ἀτομικότητος	»
	ΤΑΞΙΣ ΣΤ'	
50	ΒΑΓΚΟΣΙΜΟΙ ἸΣΟΛ. ἈΓΑΘΙ	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
51	Τετράδιο ἀρχαϊκῆς	ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΑΤΟΥ-ΕΥΡΥΛΟΥΡΑΤΟΥ
52	Οἱ ἐκθέσεις μου	Π. 'Αντωνοπούλου
53	Τεχνικὰ καὶ Ζωγραφικὴ	»
54	Σχολικὴ Γραμματολογία	Β. ΑΝΤΙΦΩΝΙΑΣ-Ι. ΓΑΒΡΑΛ
55	Ἡ χαρτογραφία μου	»
56	Ἡ καλλιγραφία μου	»
57	Ἀέλιον ἀτομικότητος	»
	ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ	
1	ἈΡΧΑΙΑ ὈΡΘΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΟΗΘΗΤΗ	Π. 'Αντωνοπούλου
2	Παδικὴ φλογίτη	»
3	Σχολικὸ θέατρο	»
4	Ἡ ΛΑΒΗ ΤΗΣ ΒΟΗΣ (ὄψωμα)	»
5	Τὸ κερὰ σπινθὸς	»
6	Ἐπὶ βιβλὸ τῆς κατρίδας	»